

PAPANDOPULO KVARTET

G. Rossini **Rossini per quattro...** (obr. G. di Bacco)

Il Barbiere di Siviglia (Cavatina)

La Gazza Ladra

L'italiana in Algeri

Il Barbiere di Siviglia

La Danza

Semiramide

E. Bozza **Andante et scherzo**

B. Papandopulo **Četiri krokija**

Allegro Vivace

AndanteSostenuto

Allegro Vivace

Con Brio

M. Ferek-Petrić **Melankolija gegen rakija**

J. Petit **10 variations gondolantes**

Theme

Ramonage

Ciatations

Bavard

Sciant

La belle et la bete

Soft-Waltz

Salade de themes

Hard-Tango

Swingin'

Fete de la biere

Papandopulo kvartet čine četvorica hrvatskih saksofonista, svi redom diplomanti Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu, iz razreda Dragana Sremeca. Usavršavali su se na konzervatorijima u Parizu, Amsterdamu i Beču te na seminarima kod uglednih svjetskih saksofonista.

Kvartet je nastupao na poznatim festivalima i značajnim glazbenim manifestacijama kao što su Dubrovačke ljetne igre, Muzički biennale Zagreb, Glazbena tribina u Opatiji, Splitsko ljeto i Dani nove glazbe u Splitu, Echoraum u Beču te na koncertima u Budimpešti, Bardu, Zagrebu, Splitu, Zadru i mnogim drugim gradovima. Osobitu važnost Papandopulo kvartet pridaje promidžbi nove glazbe, osobito skladba mladih hrvatskih i inozemnih autora, pa su tako prouzveli djela Mirele Ivičević, Frane Đurovića, Mattiasa Kranebittera, Dubravka Palanovića, Tene Borić i drugih, a u pripremi su i nove prouzvedbe, pri čemu ne zanemaruju ni glazbu minulih stoljeća. Sastav redovito surađuje sa Zagrebačkim kvartetom saksofonâ i pijanistom Ivanom Batošem. Nastupe Papandopulo kvarteta kritika opisuje biranim riječima, kao primjerice Trpimir Matasović u zagrebačkom Zarezu od 11. studenoga 2010.: „Zvijezde večeri bili su članovi New Sax Quarteta, ansambla koji je vrhunskim glazbovanjem, ali i iznimnom posvećenošću bio ono najbolje što se može dogoditi skladateljima“. Članovi Kvarteta bave se i pedagoškim radom pa predaju na glazbenim akademijama u Zagrebu, Sarajevu i Novom Sadu, glazbenim školama u Zagrebu, Splitu, Jastrebarskom i Samoboru, a djeluju i kao mentori-predavači na majstorskim radionicama u Hrvatskoj i inozemstvu. Zajedno su pokrenuli Školu saksofona u Jaski, iznimno uspješan međunarodni proljetni seminar za učenike i studente saksofona.

U razdoblju od 1810. do 1848. godine talijanskom bel canto operom dominirali su Rossini, Donizetti i Bellini. Ponovnom interesu glazbene javnosti za remek-djela ovih skladatelja pridonio je angažman proslavljene Marie Callas i Joana Sutherlanda koji su razdoblju nakon Drugog svjetskog rata na repertoare svojih koncerata stavljali arije iz opera spomenutih skladatelja. Zahtjevi koje arije stavljaju pred pjevače nisu mali. Ljestvicu su visoko podignuli još kastrati o čijim zapanjujućim glasovnim mogućnostima svjedoče brojne sačuvane anegdote. Biti operni skladatelj u razdoblju fenomenalnih pjevača čije su sposobnosti mogle udovoljiti i najzahtjevnije napisanim arijama činio se raj, ali samo naizgled. U paketu je najčešće išla i mušičava priroda pjevača, njihov egocentrizam i izostanak i najmanjeg poštovanja prema notnom tekstu. Izlazak na pozornicu koristili su za pokazivanje svoje uistinu briljantne pjevačke vještine, ali ono što su pjevali često nije bilo niti slično ariji koju je napisao skladatelj. Dodamo li tomu sklonost ogovaranju, intrigama i svakojakim ekscesima, dobit ćemo noćnu moru opernih skladatelja, ali i unosan biznis koji su neki znali prepoznati. Prva komercijalna operna kuća otvorena je već 1637. godine u Veneciji. Time je skinuta aureola elitizma i posebnog prava na uživanje u glazbi koju su do tada imali samo imućni. Baš svatko tko je mogao platiti kartu mogao je ući u opernu kuću i biti dijelom operne čarolije. Pod krovom opernih kuća bilo je kruha ne samo za skladatelje, muzičare i pjevače već i za libretiste, scenografe, kostimografe, slikare, nosače i sve one koji su održavali ovaj složeni mehanizam u funkciji. No mehanizam je trebao i bistru glavu koja će sve voditi, pravilno usmjeravati - trebao je Domenico Barbaja, čovjeka koji je iznad svega volio novac i znao kako do njega doći. Započeo je kao vlasnik kavane u kojoj je služio fini napitak od kave, pjenastog vrhnja i čokolade u prahu danas poznate kao cappuccino. Zaradu je uvećao krijumčarenjem oružja u vrijeme Napoleonovih ratova a naposljetku je, kao već prilično imućan, preuzeo napuljski teatar. Želeći ga osuvremeniti i dobro zaraditi, angažirao je mlade skladatelje. Povijest će pokazati kako je Barbaja i na području opernoga stvaralaštva vukao dobre poteze. Do dolaska u službu Barbaje u napuljsku opernu kuću **Gioachino Rossini** (1792. - 1868.) bio je već proslavljeni skladatelj brojnih uspješnih opera. Ugovor mu je dopuštao da nakon uprizorenja opere u Napulju putuje i u druge talijanske gradove gdje je promovirao svoje opere. Kako je Barbaja 1821. godine preuzeo Bečku opernu kuću, austrijska je javnost imala priliku čuti Rossinijeve opere. Odaziv publike i kritičara bio je i više nego pozitivan. Rossini je puno radio, skladao i zarađivao. Do

svoje 37. godine napisao je 38 opera a potom je, ni do danas nije potpuno jasno zašto, posve odustao od pisanja istih. Postoje nagađanja da je odluci kumovala jako dobra zarada koja mu je omogućila vrlo lagodan život, zdravstvene teškoće ili mu je na prosto dojadio egzaltirani i kičasti operni svijet. Drugi dio života proveo je na relaciji Pariz-Bologna. Povremeno je skladao, ali operu više nikad. Među najpoznatijima koje su ga proslavile su: *Bračni ugovor*, *Tancredi*, *La Ceñerentola*, *Mojsije u Egiptu*, *Vilim Tel* i *Seviljski brijač* koju je napisao u samo petnaest dana. Zanimljivo kako je praiizvedba opere *Seviljski brijač* 1816. godine u Rimu prošla loše. Osim nezainteresirane publike, izvedbu su pratile i nezgode na sceni i u orkestru. Ipak, neuspjela praiizvedba nije mogla naškoditi skorom uspjehu opere koji traje i do danas.

Francuski skladatelj i dirigent talijanskih korijena, **Eugène Bozza** (1905. – 1991.), rođen je u Nici. Tijekom studija na pariškom konzervatoriju, nagrađivan je kao violinist, dirigent i skladatelj. Za lirsku fantaziju *La Légende de Roukmani* osvojio je prestižnu nagradu *Prix de Rome*. Vrlo teško povijesno razdoblje od 1938. do 1948. godine proveo je kao dirigent pariškog kazališta Opéra-Comique. Nekoliko godina kasnije trajno napušta Pariz. Dolazi u Valenciennes na mjesto ravnatelja glazbene škole Ecole Nationale de Musique gdje ostaje do umirovljenja. Bozza je bio plodan skladatelj. U svom je radu koristio različite suvremene skladateljske tehnike uvažavajući mogućnosti instrumenta za koji piše. Izvan granica Francuske poznatiji je po skladbama za puhačke instrumente, puhačke ansamble i nekonvencionalne komorne ansamble. Ostatak opusa čine simfonija, koncert za violinu, koncert za klavir, opera, balet, koralni te dva *Requiema*.

Za **Borisa Papandopula** (1906. – 1991.) muzikolozi će reći kako je jedan od najvažnijih svjedoka u razvoju hrvatske glazbe 20. stoljeća, međutim nije ga pretjerano svrstati među najznačajnije hrvatske skladatelje uopće. Rođen je u uglednoj umjetničkoj obitelji. Majka mu je bila pjevačica Marija Papandopulo Pešić, baka velika hrvatska glumica Marija Ružička de Strozzi, a ujak redatelj i glumac Tito de Strozzi. Snažan stvaralački nerv usmjerio ga je na studij kompozicije. Završio ga je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u razredu Blagoja Berse. Školovanje je nastavio na Novom bečkom konzervatoriju kod D. Focka.

Preko svojih učitelja dolazio je u doticaj s velikanima poput Stravinskog, Poulanca, Prokofjeva i Šostakoviča. Salon njegove majke, velike hrvatske umjetnice Maje Strozzi, bio je okupljalište umjetničke elite i zasigurno veliki poticaj za svako-

vrсни intelektualni napredak. Upravo širina koju je stekao rastući uz visoko obrazovane umjetnike pomogla mu je pronalaziti alternative svim pritiscima, kako političkim tako i umjetničkim, kojima je bio izložen u međuratnom i poratnom razdoblju. U dva navrata bio je dirigent Hrvatskog pjevačkog društva Kolo i simfonijskog orkestra u Zagrebu. Kao pedagog i dirigent djelovao je u Splitu, Rijeci, Sarajevu i Kairu kao stalni gost dirigent Opere. Unutar opusa koji u šezdesetak godina stvaralaštva obuhvaća više od 400 djela važan dio pripada komornoj muzici. Bio je sklon netradicionalnim komornim sastavima, a u izboru instrumenata povodio se za tonskim koloritom koji nudi svaki instrument. Slušatelja lako preuzme životnost prštavih ritmičnih uzoraka i kromatike, neočekivana izmjena pod cjelina koje su cjelovite, ali savršeno pristaju zajedno unutar tonaliteta i, dakako, nezaobilazni i prepoznatljivi folklorni glazbeni idiom. Papandopulo ga ne koristi kao nužno obilježje nacionalnog. Manirom velikih majstora utkao je motive u svoj suvremeni skladateljski izričaj ukazujući time na svoju pripadnost hrvatskoj kulturi i narodu.

Margareta Ferek Petrić rođena je 1982. godine u Zagrebu. Studirala je suvremenu kompoziciju u klasi Ivana Eröda i Chaye Czernowin, te medijsku glazbu kod Klause Petera Sattlera na *Universität für Musik und darstellende Kunst* u Beču. Dobitnica je stipendija bečke akademije te stipendija *Zaklade Viktor Bunzl*, *Zaklade Czibulka*, *Zaklade Home Suisse* te *Zaklade Thyll Dürr*. Godine 2010. nagrađena je boravkom u *Vili Casa Zia Lina* na Elbi kroz poziv *Zaklade Thyll Dürr* te portret-koncertom u Maloj Dvorani V. Lisinskog u ciklusu *Glazbene staze*. Godine 2011. prima nagradu grada Beča *Theodor Körner Preis* za orkestralnu kompoziciju *Take7*, 2012. te stipendiju za kompozitore austrijskog Ministarstva za kulturu. Njen opus obuhvaća djela za solo instrumente, komornu, orkestralnu i zborsku glazbu te Big Band i scensku glazbu. Glazbeni izraz kompozitorice proizlazi iz kombinacije modernih instrumentalnih tehnika, narodne muzike Balkana i Orijenta te klasične estetike, kao i iz inspiracije kroz spajanje različitih umjetnosti.

Francuski skladatelj **Jacques Petit** (1946.) poseban je i osebujan skladatelj. Uz studij glazbe na *Conservatoire national supérieur de musique* u Parizu, učeći uz slavnog Oliviera Messiaena, završio je i studij matematike. Za svoj je skladateljski rad primio brojne nagrade. Radi na *Conservatoire de musique* u Rouenu kao profesor kompozicije te dirigira orkestrom *L'Orchestre du Grand – Turc* od 1980. godine. Skladba *10 varijacija u ritmu gondola* živopisno je i duhovito djelo za kvartet saksofona objavljeno 2002. godine.